

[XXX]

[XXX]

[XXX]

Sendt pr. e-mail til [XXX]
og ikke også pr. brevpост

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf. 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Anonymiseret**Afgørelse – klage over pålæg om tilslutning- og forblivelsespligt****18. juli 2014**

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

[XXX] og [XXX] (herefter klager) har klaget over Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013. Ved afgørelsen pålagde Randers Kommune klagers ejendom tilslutningspligt både for ny og eksisterende bebyggelse, ligesom der blev pålagt forblivelsespligt til Gassum-Hvidsten Kraftvarmeværk a.m.b.a. (herefter værket).

Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 om godkendelse af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for så vidt angår ny bebyggelse. Energiklagenævnet ophæver Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagen hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget præciseres over for klager, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens¹ § 15.

Sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Energiklagenævnets afgørelse fremgår nedenfor.

Sagens baggrund

Klager bor i et enfamilieshus (parcelhus) på 143 m² på adressen [XXX], Gassum, 8981 Spendrup, matrikel nr. [XXX].

Randers Kommune godkendte den 17. juni 2013 projektforslaget om tilslutningspligt til værket. Projektforslaget omfattede tilslutningspligt for eksisterende samt ny bebyggelse og forblivelsespligt for allerede tilsluttet bebyggelse. Projektforslaget var forinden blevet sendt i høring hos de 236 berørte grundejere, hvoraf 196 allerede var tilsluttet værket. Kommunen har tidligere pålagt forblivelsespligt til værket, og dette er gældende for 172 af de ejendomme, som allerede er tilsluttet værket. Af høringsbrevet fremgik vejledning om, at

¹ Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg med senere ændringer.

ejendommen kunne fritages fra tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens² § 15, og om mulighederne for dispensation, jf. § 17.

Randers Kommune traf herefter den påklagede afgørelse.

Den påklagede afgørelse

Af Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 fremgår bl.a. følgende:

”[...]

**Pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt til Gassum-Hvidsten
Kraftvarmeværk a.m.b.a.**

Byrådet har på sit møde den 17. juni 2013 godkendt projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Gassum-Hvidsten Kraftvarmeværk a.m.b.a. Beslutningen gælder for alle ejendomme der ligger i det eksisterende afgrænsede forsyningsområde, og således gælder beslutningen også for ejendommen [Adresse, matr.nr.].

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 2 af 16

Ejendomme, der allerede er tilsluttet fjernvarme, skal forblive tilsluttet. Ejendomme, der ikke er tilsluttet, skal tilsluttes med en frist på 9 år, med mindre ejendommen er fritaget, eller ejer er berettiget til dispensation, når beslutningen træder i kraft. Fritaget er fx ejendomme, der kun har elvarme, og ikke noget vandbåret varmesystem samt ejendomme, der har godkendt træfyr, varmepumper m.m. Du kan se mere under afsnittet om fritagelse. Ny bebyggelse er pålagt tilslutningspligt. Ejendomme, der allerede er omfattet af forblivelsespligt, er alene omfattet af tilslutningspligt for ny bebyggelse

Projektforslaget har været i høring i 19. marts til den 19. april 2013 hos ejere af 236 ejendomme, hvoraf 196 er tilsluttet fjernvarme. Under den afsluttende vurdering af projektforslaget har Byrådet inddraget de 6 høringssvar, bemærkninger m.v., der er modtaget til projektforslaget i høringsperioden.

Begrundelse for afgørelse

For at undgå en situation, hvor det er uvist hvor mange forbrugere, der forbliver tilsluttet, har Randers Kommune udarbejdet projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt. Projektet skal medvirke til at sikre det fornødne økonomiske råderum for en fremtidig planlægning og investeringer i fx vedvarende energi. En øget tilslutning til fjernvarmeværket er med til at give et mere stabilt økonomisk grundlag for værket og derved medvirkende til, at der kan opnås lavere varmepriser.

² Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg med senere ændringer.

Ved beslutningen om at pålægge ejendommen tilslutnings- og forblivelsespligt er der endvidere lagt vægt på, at tilslutnings- og forblivelsespligt er en forudsætning for en eventuel fremtidig fusion med Verdo. En fusion kan bane vejen for ensartede varmepriser i hele Randers Kommune.

Byrådet i Randers Kommune har desuden vedtaget Klimaplan 2030, hvoraf det bl.a. fremgår, at varmforsyningen udgør en stor post i kommunens samlede energiregnskab. Ændringer i varmforsyningen er derfor et vigtigt redskab til at regulere energiforbrug og nå Klimaplanens mål for reduktion af CO₂-udledning.

Udbygning af fjernvarme ved afvikling af individuel varmforsyning med fx oliefyr er et af de oplagte indsatsområder. Fjernvarmeværker kan anvende forskellige brændsler og energikilder (flis, biogas, sol, vind), og kan lagre fx vindmøllestrøm som varmt vand i perioder med meget vind. Fleksibiliteten bliver en vigtig parameter fremover, hvor det forventes at efterspørgslen på energiresourcer vil stige og forsyningssikkerheden fortsat vil være vigtig.

Randers Kommune har på baggrund af ovenstående udarbejdet et projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Gjerlev Varmeværk a.m.b.a. for ejendomme beliggende indenfor varmeværkets forsyningsområde.

Afgørelsen om godkendelse af projektforslaget er truffet med hjemmel i varmforsyningsloven §§ 11 og 12 og bekendtgørelse nr. 690 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg § 2.

Retsvirkninger af forblivelsespligt

1. En ejendom, der allerede er tilsluttet fjernvarmenettet, skal forblive tilsluttet og ejer har pligt til at betale de faste årlige afgifter jf. bek. § 7, stk. 2. Der er dog ikke pligt til at aftage varmen.
2. En beslutning om forblivelsespligt får virkning fra det tidspunkt, hvor byrådet har truffet beslutning om forblivelsespligt jf. bek. § 11.

Retsvirkning af tilslutningspligt

1. Eksisterende bebyggelse skal tilsluttes inden for en frist på 9 år med mindre ejendommen er fritaget eller får dispensation. De 9 år regnes fra det tidspunkt, hvor byrådet har truffet beslutning om tilslutningspligt jf. bek. § 10. Dvs. eksisterende bebyggelse skal være tilsluttet senest d. 17. juni 2022.
2. Ny bebyggelse skal tilsluttes med det samme. Ejer har pligt til at betale tilslutningsafgift og faste årlige afgifter fra ibrugtagningstidspunktet, hvor ejendommen kan kræves tilsluttet fjernvarmenettet jf. bek. § 8. Ved 'ny bebyggelse' forstås i denne sammenhæng også væsentlige ændringer,

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 3 af 16

moderniseringer eller ombygninger af eksisterende bebyggelse, hvorved der etableres et nyt selvstændigt opvarmningssystem. Ejer skal anmelde planlagte ændringer af opvarmningssystemet til Randers Kommune og Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. – hvorefter ejendommen kan kræves tilsluttet kollektiv varmforsyning jf. bek. § 12.

Ejer af en ejendom, der er pålagt tilslutningspligt har pligt til at betale tilslutningsafgift og de faste årlige afgifter fra det tidspunkt, hvor ejendommen tilsluttes. Hvis du venter 9 år med tilslutningen, skal du først betale om 9 år.

For ejendomme, der allerede er pålagt en forblivelsespligt ved tidligere godkendte projekter gælder det, at disse alene er omfattet af beslutning om tilslutningspligt for ny bebyggelse.

Tilslutningspligten medfører ikke en pligt til at aftage fjernvarme eller til at indrette ejendommens anlæg til at kunne modtage forsyning af fjernvarme. Men tilslutningspligten indebærer, at der skal betales en tilslutningsafgift samt de faste årlige afgifter, som varmeværket har anmeldt til Energitilsynet. Disse afgifter skal betales, selv om der ikke aftages varme. Pligten til at betale disse afgifter indtræder samtidig med tilslutningspligtens ikrafttræden.

Eksisterende bebyggelser, der er fritaget fra tilslutnings – eller forblivelsespligt

Tilslutningspligt kan ikke pålægges følgende kategorier af eksisterende bebyggelse:

1. Bygninger, hvor omstilling til kollektiv varmforsyning på grund af nødvendige, større installations- eller bygningsmæssige ændringer efter byrådets skøn vil være uforholdsmæssig bekostelig, fx elopvarmede bygninger uden et vandbåret varmesystem.
2. Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumpe, træ-, træpille- eller halmfyr, og hvor anlægget - eller anlæggene tilsammen – efter byrådets skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand. En fritagelse gælder i anlæggets levetid.
3. Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter byrådets skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
4. Bygninger, der påtænkes nedrevet inden for en kortere årrække.
5. Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.
6. Eksisterende lavenergibyggeri.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 4 af 16

Forblivelsespligt kan ikke pålægges følgende kategorier af eksisterende bebyggelse:

1. Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumpe, træ-, træpille- eller halmfyr, og hvor anlægget - eller anlæggene tilsammen - efter byrådets skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand. En fritagelse gælder i anlæggets levetid.
2. Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter byrådets skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
3. Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.
4. Eksisterende lavenergibyggeri.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 5 af 16

Ejere af ejendomme, der allerede er pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt kan ikke senere kræve sig fritaget for pligten under henvisning til ovenstående bestemmelser.

Dispensation

Folkepensionister kan efter ansøgning få dispensation fra tilslutningspligt, hvis ejer er folkepensionist på tilslutningstidspunktet, har været ejer eller medejer og har haft fast bopæl på ejendommen, siden det tidspunkt, hvor beslutningen om tilslutningspligt er truffet, jf. bek. § 17, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde efter ansøgning beslutte, at ny eller eksisterende bebyggelse, der er pålagt tilslutningspligt, skal fritages for tilslutning, ligesom der i særlige tilfælde kan meddeles forlængelse af tilslutningsfristen jf. bek. § 17, stk. 1.

Tinglysning

Byrådets beslutning om tilslutningspligt og forblivelsespligt tinglyses på den enkelte ejendom på kommunens foranledning. Tinglysningen sker uden udgift for ejeren, og forudsætter ikke ejers samtykke. Tinglysningen er uden betydning for beslutningens gyldighed.

[...]"

Klagers synspunkter og bemærkninger

Det er klagers opfattelse, at klagers ejendom er fritaget fra tilslutningspligten efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 6, da ejendommen er et lavenergihus. Der er i forvejen givet dispensation fra tilslutningspligten for klagers ejendom på den baggrund. Der er endvidere indrettet flere vedvarende energikilder på ejendommen.

Randers Kommunes afgørelse er en "masseafgørelse", og det er ikke muligt at se, om klagers ejendom er fritaget.

Området er ikke færdigbygget, og der mangler fortsat at blive lavet fortove mv., som afventer salg af de resterende grunde. Disse vil kun vanskeligt kunne sælges, hvis tilslutningspligten fastholdes.

Fremløbstemperaturen må endvidere forventes at blive uacceptabelt lav, da klagers ejendom er blandt de yderste i området.

Randers Kommunes udtalelse til sagen

Randers Kommune har udtalt følgende til Energiklagenævnet:

"[...]

Randers Kommunes bemærkninger til klagen:

Ejendommen, [XXX], er registreret i BBR med varmepumpe. Ejendommen er lavenergibyggeri og er således fritaget for tilslutnings- og forblivelsespligten. Fremtidig nybyggeri, der ikke er lavenergibyggeri, er omfattet af tilslutningspligten.

[...]"

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 6 af 16

Værkets synspunkter og bemærkninger

Værket har oplyst, at dispensationen til klager respekteres. Værket er dog ikke enig i, at de resterende grund bliver usælgelige, da det kan være en fordel at blive tilsluttet værket. Værket oplyser desuden, at der vil kunne opretholdes en acceptabel fremløbstemperatur.

Retsgrundlaget

Kommunalbestyrelsen kan pålægge eksisterende og ny bebyggelse tilslutningspligt, herunder forblivelsespligt, jf. varmforsyningslovens³ §§ 11 og 12, der er sålydende:

"[...]

§ 11. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen senest ved udstedelse af byggetilladelse bestemme, at ny bebyggelse ved ibrugtagningen skal tilsluttes anlægget. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Kan ny bebyggelse, der er pålagt tilslutningspligt efter stk. 1, ikke opnå tilslutning til det kollektive varmforsyningsanlæg inden for den i pro-

³ Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

jektet fastsatte tidsfrist på grund af forsinkelse med etablering af varmeforsyningen, er kommunen og anlægget, hver med halvdelen, pligtig til uden ekstraudgift for brugerne at sikre bebyggelsen en midlertidig varmeforsyning.

§ 12. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmeforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at eksisterende bebyggelse inden for en bestemt tidsfrist skal tilsluttes anlægget, bl.a. under hensyntagen til den naturlige udskiftningstakt for eksisterende opvarmningsanlæg. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale organisationer regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte regler om, at ejere af ejendomme, der skal tilsluttes et kollektivt varmeforsyningsanlæg ifølge en beslutning efter stk. 1, kan få udbetalt en godtgørelse af kommunen og anlægget, der hver udreder halvdelen. Beslutning om udbetaling af godtgørelsen og dennes størrelse træffes af kommunalbestyrelsen. Godtgørelsen fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-62 i lov om offentlige veje.

[...]"

Tilslutningsbekendtgørelsen⁴, der er udstedt i medfør af bl.a. varmeforsyningslovens § 11, stk. 2, og § 12, stk. 2, indeholder nærmere regler om pålæg af tilslutningspligt for ny og eksisterende bebyggelse, herunder forblivelsespligt.

Af tilslutningsbekendtgørelsen fremgår bl.a. følgende:

"[...]

§ 2. Kommunalbestyrelsen kan pålægge ny og eksisterende bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt til et kollektivt varmeforsyningsanlæg. Beslutning herom kan ikke træffes, før forudsætningerne herfor er belyst i et af kommunalbestyrelsen godkendt projekt. Beslutningen skal træffes samtidig med eller umiddelbart efter godkendelsen af projektet.

§ 3. Ansøgning om godkendelse af projekt om pålæg af tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til et kollektivt varmeforsyningsanlæg skal være skriftlig og ledsaget af følgende oplysninger i det omfang, som er nødvendigt for kommunalbestyrelsens bedømmelse af ansøgningen:

- 1) Den eller de ansvarlige for projektet.
- 2) Forholdet til varmeplanlægningen, herunder forsyningsforhold samt lokalplaner.

⁴ Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg med senere ændringer.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 7 af 16

- 3) Tidsplan for tilslutningen.
- 4) Fastlæggelse af forsyningsområder.
- 5) Fortegnelse over ejendomme, der ifølge projektet påtænkes knyttet til anlægget ved påbud, tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til anlægget.
- 6) Økonomiske konsekvenser for berørte lodsejere, herunder vilkår for tilslutning og tidspunkter for brugertilslutning m.v.
- 7) Eksempler på brugerøkonomi ved tilslutning til kollektiv forsyning i forhold til opvarmning med varmepumper, herunder ved forskelligt varmebehov.
- 8) Retsvirkninger af tilslutnings- eller forblivelsespligt.
- 9) Hvilke eksisterende bebyggelser der ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt.
- 10) Dispensation.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 8 af 16

§ 4. Kommunalbestyrelsen sikrer, at grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger.

§ 5. Kommunen sender grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektet som beslutning om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget med oplysning om klageadgang og klagefrist. Klagefristen regnes fra tidspunktet, hvor grundejeren har modtaget kommunens meddelelse.

Stk. 2. Kommunen sender den skriftlige meddelelse til grundejerne snarest muligt og senest 4 uger efter beslutningen om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt er truffet.

...

Særligt om tilslutning af ny bebyggelse

§ 8. Ny bebyggelse kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg på tidspunktet for ibrugtagningen af bebyggelsen, jf. dog § 17, stk. 3. Kommunen meddeler ejeren af ejendommen beslutning herom senest ved udstedelse af byggetilladelse.

...

Tilslutningstidspunktet og særlige regler for pålæg af forblivelsespligt

§ 10. Eksisterende bebyggelse kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg med en frist på 9 år, jf. dog § 11, stk. 1, § 12, stk. 1, § 15, stk. 1, og § 17, stk. 1 og 2. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om tilslutningspligt, jf. dog § 14, stk. 1.

§ 11. En beslutning om forblivelsespligt får virkning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om forblivelsespligt.

Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen har sendt et projekt om pålæg af forblivelsespligt i høring, kan opsigelse af en eksisterende varmel leveringsaftale med forsyningsselskabet ikke få virkning, før kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om projektet. Opsigelsen vil dog senest få virkning 12 måneder efter projektet er sendt i høring.

§ 12. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ejendomme, der er pålagt tilslutningspligt, skal tilsluttes anlægget på det tidspunkt, hvor væsentlige varmeinstallationer i ejendommen skal udskiftes, når udskiftningen foretages inden udløbet af den i § 10 nævnte frist for tilslutning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe en afgørelse efter stk. 1, når

- 1) der er forsyningsmulighed fra anlægget eller
- 2) kommunalbestyrelsen kan henvise ejeren til midlertidigt at anvende en nærmere angiven varmeinstallation, indtil der er forsyningsmulighed fra anlægget.

Stk. 3. Ejendommens ejer har pligt til at anmelde udskiftning af væsentlige varmeinstallationer til kommunen, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter stk. 1, jf. dog § 14, stk. 2.

§ 13. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 12, stk. 1, skal meddeles ejendommens ejer snarest muligt.

Stk. 2. Meddelelsen indeholder nærmere oplysninger om anmeldelsespligten nævnt i § 12, stk. 3, og om, hvorledes ejeren skal forholde sig, hvis væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes.

§ 14. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har truffet en afgørelse, som nævnt i § 12, stk. 1, og væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes i en ejendom, kan ejeren anmelde udskiftningen til kommunen og kræve, at fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen. Fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, når dette er krævet.

Stk. 2. En afgørelse efter § 12, stk. 1, gælder ikke for en ejendom, hvis ejer har sendt kommunen en anmeldelse efter stk. 1 med krav om, at fristen for tilslutningspligt regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, såfremt kommunen har modtaget denne anmeldelse, inden afgørelsen efter § 12, stk. 1, er meddelt ejeren.

...

§ 20. Kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom. Beslutningen efter §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 9 af 16

meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Stk. 2. Ejeren har pligt til at underrette eventuelle lejere om meddelelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Kommunens meddelelse efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om klageadgang og klagefrist, samt om retsvirkninger m.v. af kommunalbestyrelsens beslutning.

[...].”

Visse former for bebyggelse kan ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt. De former for bebyggelse, der er undtaget, fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 15:

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

”[...]

Side 10 af 16

§ 15. Følgende kategorier af eksisterende bebyggelse kan ikke pålægges tilslutningspligt:

1) Bygninger, hvor omstilling til kollektiv varmforsyning på grund af nødvendige, større installations- eller bygningsmæssige ændringer efter kommunalbestyrelsens skøn vil være uforholdsmæssig bekostelig.

2) Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumper, vindmøller, biogasanlæg, brintanlæg, komposteringsanlæg, vandkraftanlæg, træfyr eller halmfyr, og hvor anlægget – eller anlæggene tilsammen – efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.

3) Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter kommunalbestyrelsens skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.

4) Bygninger, der påregnes nedrevet inden for en kortere årrække.

5) Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.

6) Eksisterende lavenergibygninger, jf. § 1, nr. 5.

...

[...].”

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Det fremgår af varmforsyningslovens⁵ §§ 11 og 12, at kommunalbestyrelsen kan pålægge eksisterende og ny bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt. Disse bestemmelser overlader et meget vidt skøn til kommunen, og det er hermed i væsentligt omfang overladt til kommunen at bestemme, hvorvidt den ønsker at pålægge tilslutningspligt. Pålægelse af tilslutningspligt er et såkaldt ”styringsmiddel” (værktøj), som kommunen kan vælge at benytte sig

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

af som led i dens generelle varmeplanlægning, hvis kommunen f.eks. ønsker at fremme udbredelsen af kollektiv forsyning, herunder en bestemt form for kollektiv forsyning. Kommunens beslutning om pålæggelse af tilslutningspligt skal baseres på saglige hensyn, som f.eks. miljøhensyn, hensyn til varmepriisen, eller hensyn til beskyttelse af foretagne investeringer og dermed sikring af fortsat kollektiv forsyning med videre.

Varmeforsyningslovens §§ 11 og 12 indeholder dog et krav om, at pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt skal forudsættes i et godkendt projektforslag. Tilslutningsbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i varmforsyningsloven, indeholder de nærmere regler for proceduren i forbindelse med kommunens pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt, herunder regler om kommunens godkendelse af projektforslaget, de indholdsmæssige krav til projektforslaget og høring af de berørte borgere. Tilslutningsbekendtgørelsens regler har således – med undtagelse af bekendtgørelsens §§ 15-17 om fritagelse og dispensation for visse ejendomme – i overvejende grad karakter af formelle procedureregler.

Det følger af tilslutningsbekendtgørelsens § 2, at en kommune ikke kan pålægge tilslutnings- eller forblivelsespligt, før forudsætningerne herfor er belyst i et godkendt projekt. Projektet skal som udgangspunkt, i det omfang som er nødvendigt, indeholde de oplysninger, der fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 1 – 10. Det projektforslag, som Randers Kommune i den konkrete sag har udarbejdet, indeholder oplysninger om bl.a. de ansvarlige for projektet, forholdet til varmeplangrundlaget, fastlæggelse af forsyningsområdet, en oversigt over de ejendomme, som er omfattet af projektforslaget samt oplysninger om de økonomiske konsekvenser for brugerne.

Energiklagenævnet finder under henvisning til ovenstående, at projektforslaget indeholder de oplysninger, som i den konkrete situation er nødvendige for, at Randers Kommune kunne bedømme ansøgningen om godkendelse af projektforslaget for tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1-10.

Tilslutningsbekendtgørelsens § 4 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at grundejere, der efter et projektforslag forudsættes pålagt tilslutnings- og forblivelsespligt, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger. Grundejere, der ifølge projektforslaget forudsættes pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt, skal have skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektforslaget som beslutning om pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt med oplysning om klageadgang og klagefrist, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5. Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 20, stk. 1, at kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 11 af 16

skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom, og at beslutninger efter bekendtgørelsens §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Randers Kommune har ved brev af 19. marts 2013 underrettet berørte grundejere, herunder klager, om projektforslaget. Projektforslaget var ikke vedlagt brevet, men brevet indeholdte oplysning om, at ansøgningen om tilslutnings- og forblivelsespligt var offentliggjort på kommunens hjemmeside. Grundejere fik i den forbindelse 4 uger til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til projektforslaget. De berørte grundejere har endvidere modtaget skriftlig meddelelse om projektets godkendelse og pålægget om tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5 og § 20, stk. 1. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at kommunens behandling af projektforslaget er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen, herunder reglerne i bekendtgørelsens §§ 4, 5, og 20, stk. 1.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 12 af 16

Det er herefter samlet set Energiklagenævnets opfattelse, at Randers Kommunes behandling af projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen. Det af klager i øvrigt anførte kan ikke føre til et andet resultat.

Energiklagenævnet stadfæster på denne baggrund Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 om projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for ny bebyggelse.

Med hensyn til pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt for eksisterende bebyggelse bemærker Energiklagenævnet følgende:

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 20, stk. 1, at kommunalbestyrelsens beslutning efter §§ 8, 10 og 11 om at pålægge en ejendom tilslutnings- og forblivelsespligt skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Randers Kommune sendte projektforslaget om tilslutningspligt i høring hos ejerne af de berørte ejendomme og modtog i den forbindelse generelle indsigelser mod projektforslaget samt konkrete indsigelser vedrørende forskellige ejendomme i forhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 15 om fritagelse.

Randers Kommune fremsendte herefter enslydende afgørelser af 9. juli 2013 til de ejendomme, som er omfattet af projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt, herunder klager. Kommunen pålagde efter afgørelsernes ordlyd den enkelte ejendom tilslutningspligt for både ny bebyggelse, jf. ovenfor, og eksisterende bebyggelse, herunder forblivelsespligt. Projektforslaget omfatter 236 ejendomme, hvoraf 196 allerede er tilsluttet værket. Kommunen har tidli-

gere pålagt forblivelsespligt til værket, og dette er gældende for 172 af de ejendomme, som allerede er tilsluttet værket. Enslydende afgørelser er imidlertid sendt til alle ejendomme, både til ejendomme, som endnu ikke er tilsluttet værket, og til ejendomme, som er tilsluttet værket, samt til ejendomme, som allerede er pålagt forblivelsespligt.

Randers Kommune er af den opfattelse, at retsvirkningerne for de enkelte ejendomme fremgår af de påklagede afgørelser af 9. juli 2013, herunder fritagelse og mulighed for dispensation.

Energiklagenævnet er ikke enig med kommunen i den opfattelse.

Nævnet finder, at afgørelserne – herunder klagers – om pålæg af tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt ikke er udformet individuelt og med en sådan tilstrækkelig tydelighed, at den enkelte grundejer kan konstatere sin retsstilling i afgørelsen. Afgørelserne, der er enslydende, er udformet på en sådan måde, at den enkelte ejendom pålægges tilslutningspligt for både ny og eksisterende bebyggelse samt forblivelsespligt. Dette gælder, uanset at den pågældende ejendom f.eks. er ubebygget, ligesom pålægget om forblivelsespligt fremgår af afgørelserne til ejendomme, der ikke allerede er tilsluttet værket, og hvor det derfor ikke giver mening at pålægge ejendommen forblivelsespligt. Henvisningen i afgørelserne til bestemmelserne i tilslutningsbekendtgørelsens §§ 15 og 17 om fritagelse og dispensation samt reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen om retsvirkningerne af tilslutningspligt for såvel ny som eksisterende bebyggelse og for forblivelsespligt fremstår som en generel vejledning. Kommunen har ikke i afgørelserne taget stilling til eventuelle høringssvar eller forhold, der kunne begrunde en fritagelse fra tilslutnings- og forblivelsespligt efter bestemmelserne i tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk. 2.

Randers Kommune har i forbindelse med klagesagen fremsendt bemærkninger til Energiklagenævnet. Kommunen har udtalt, at det er kommunens vurdering, at klagers ejendom er fritaget fra tilslutningspligt, jf. ovenfor.

Denne vurdering fremgår imidlertid ikke af den påklagede afgørelse af 9. juli 2013, der fremstår som et ubetinget pålæg af tilslutningspligt for både ny og eksisterende bebyggelse samt pålæg af forblivelsespligt, uanset om ejendommen allerede er tilsluttet værket eller ej.

Det er samlet Energiklagenævnets opfattelse, at Randers Kommune ikke på et fuldt oplyst grundlag har taget endeligt stilling til, om klagers ejendom er omfattet af en af kategorierne i tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk. 2, og at eksisterende bebyggelse således ikke kan kræves tilsluttet eller pålagt forblivelsespligt. Nævnet finder endvidere på baggrund af klagen og kommu-

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 13 af 16

nens udtalelse til sagen, at det ikke kan udelukkes, at klagers ejendom ikke kan pålægges tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse, og at kommunen ikke ses at have sagsoplyst dette.

Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at den påklagede afgørelse i realiteten er en delafgørelse, der kun tager stilling til godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen om tilslutnings- og forblivelsespligt, hvorimod der ikke er foretaget en individuel og konkret vurdering af, om klagers ejendom skulle meddeles tilslutnings- og forblivelsespligt, som sket.

Energiklagenævnet bemærker, at det er kommunen, som i forbindelse med pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt, skal sørge for at oplyse de faktiske forhold på en ejendom forinden, at kommunen meddeler pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt. Dette gælder navnlig i de situationer, hvor ejendommens ejer i høringsfasen fremsender oplysninger til kommunen, som giver anledning til at afklare, hvorvidt ejendommen er fritaget fra tilslutnings- og forblivelsespligt efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Energiklagenævnet finder som følge heraf, at Randers Kommune i den konkrete sag ikke har truffet afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, og at der ikke ved afgørelsen er taget konkret og individuel stilling til, om klagers ejendom ikke kunne kræves tilsluttet eller pålagt forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2. Kommunes afgørelse lider på den baggrund af en væsentlig mangel. Energiklagenævnet bemærker hertil, at pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt er indgribende over for grundejerne. Nævnet finder det derfor beklageligt, at kommunen ikke i den påklagede afgørelse har taget konkret stilling til sagen, og at det som følge heraf ikke af afgørelsen entydigt fremgår, hvilken retsvirkning pålægget har for den konkrete ejendom.

Energiklagenævnet har overvejet, om nævnet skulle reparere på Randers Kommunes sagsbehandlingsfejl. Energiklagenævnet har imidlertid ikke fundet det forsvarligt og hensigtsmæssigt, at nævnet foretager sagsoplysningen og herefter som 1. instans tager stilling til sagen. Energiklagenævnet har navnlig lagt vægt på, at klager og værket fortsat skal have mulighed for at få sagen prøvet ved to instanser, og at kommunen må foretage den fornødne sagsoplysning af, om ejendommen ikke kan kræves tilsluttet værket i medfør af bestemmelser i tilslutningsbekendtgørelsens § 15. Energiklagenævnet finder det derfor rettest, at Randers Kommune indhenter yderligere oplysninger i sagen og foretager vurderingen efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2. Randers Kommune skal således som 1. instans indhente de nødvendige oplysninger og i den forbindelse om nødvendigt foretage partshøring af sagens parter (ejendommens ejer og værket). Randers Kommune skal herefter foreta-

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 14 af 16

ge en konkret vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt klagers ejendom er fritaget fra tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk. 2. Randers Kommunes afgørelse herom vil kunne påklages til Energiklagenævnet, hvis betingelserne herfor er opfyldte.

Energiklagenævnet ophæver på den baggrund Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagen hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget for ejendommen præciseres, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse for ejendommen efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Henset til sagens langvarige forløb ved kommunen og Energiklagenævnet henstiller nævnet, at kommunen afgør den hjemviste sag snarest muligt.

Ved Randers Kommunes fornyede behandling af sagen, skal kommunen udforme afgørelsen om pålæg af tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt individuelt og med en sådan tilstrækkelig tydelighed, at den enkelte grundejer tydeligt kan konstatere sin retsstilling i afgørelsen.

Sagsbehandlingstiden ved Energiklagenævnet

Sagsbehandlingstiden ved Energiklagenævnet har desværre været væsentlig længere end de målsætninger, som Energiklagenævnet har for lignende sager. Nævnet bestræber sig således på, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2014 ikke overstiger 7 måneder, og at kun et mindre antal verserende sager (5 procent) ved et årsskifte har en sagsbehandlingstid, der overstiger 7 måneder, samt at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2014 for sager, der afgøres af Energiklagenævnets formand ikke overstiger 6 måneder. Disse målsætninger har nævnet ikke kunne opfylde i de foreliggende sager. Energiklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid. Årsagen til den længere sagsbehandlingstid er navnlig, at Energiklagenævnet i efteråret 2013 modtog et stort antal nye sager samtidigt med, at der har været flere medarbejderskift i Energiklagenævnets sekretariat, der har givet nogle ujævne overdragelser af sagen, ligesom der i en periode har været færre medarbejdere end normalt. Dette har desværre haft betydning for sagsbehandlingstiden af sagen. Vores sagsgang er normalt tilrettelagt anderledes og hurtigere, end det er sket i denne sag.

Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 om godkendelse af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for så vidt angår ny bebyggelse. Energiklagenævnet ophæver Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagen

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 15 af 16

hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget præciseres over for klager, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Afgørelsen er truffet i henhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 1, jf. varmemforsyningslovens § 26, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnets formand efter punkt 1 i formandsbemyndigelsen af 30. november 2009 efter varmemforsyningsloven.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form på Energiklagenævnets hjemmeside.

18. juli 2014

J.nr. 1021-13-91-15

TML-EKN

Side 16 af 16

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter tilslutningsbekendtgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 5, jf. varmemforsyningslovens § 26, stk. 4.

Denne afgørelse meddeles også til Gassum-Hvidsten Kraftvarmeværk a.m.b.a., der er part i sagen, og til Randers Kommune, der har truffet den påklagede afgørelse.

Med venlig hilsen

Poul K. Egan
Nævnformand

I dennes fravær og efter bemyndigelse underskrevet af

Henrik Chieu
Sekretariatschef